

Provoz zvlášť nebezpečný a náhrada škody

Zvlášť nebezpečným provozem je nejen provoz, který je zvlášť nebezpečný absolutně, tj. vždy a za všech okolností, zvlášť nebezpečným ale může být i takový konkrétní provoz, který sice obecně vzato (obvykle) zvlášť nebezpečný není, avšak v daných podmínkách není plně ovladatelný z hlediska následků, které může vyvolat, a je tak zdrojem zvýšeného nebezpečí vzniku vážných škod ve svém okolí.

Zvlášť nebezpečným provozem je nejen provoz, který je zvlášť nebezpečný absolutně, tj. vždy a za všech okolností, zvlášť nebezpečným ale může být i takový konkrétní provoz, který sice obecně vzato (obvykle) zvlášť nebezpečný není, avšak v daných podmínkách není plně ovladatelný z hlediska následků, které může vyvolat, a je tak zdrojem zvýšeného nebezpečí vzniku vážných škod ve svém okolí. Zvýšené riziko vzniku škod může spočívat i v konkrétních podmínkách, za nichž je takový provoz realizován. Provoz téhož zařízení v určitých podmínkách může totiž mít vedlejší účinky, které jsou ovladatelné při relativně nízkém riziku, zatímco v jiných podmínkách mohou být tyto účinky ovladatelné při vysokém stupni nebezpečí vyvolání újmy

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 972/2000, ze dne 25.4.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně A) D. B. a B) M. V., obou zastoupených advokátem, proti žalovaným 1) městu P., zastoupenému advokátem, 2) S. a.s., 3) P. P. a.s., zastoupené JUDr. M. S., 4) B. p. s. a.s., zastoupené advokátem, 5) I., š.p. M., 6) JUDr. K. D., správce konkursní podstaty úpadce S., a.s. v likvidaci, 7) P. s. spol. s r. o., 8) S. P., š.p. v likvidácii, zastoupený JUDr. V. L., 9) D. a m., akciová společnost P., 10) S. P., štátny podnik v likvidácii, zastoupený JUDr. L. B., 11) D.-S. P., štátny podnik v likvidácii, zastoupený JUDr. V. L., 12) P. – P. s., a.s., a 13) JUDr. I. J., správce konkursní podstaty úpadce P. s. – g. K. P., š.p. v likvidácii, o náhradu škody, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 14 C 133/90, o dovolání žalovaného 1) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. srpna 1999, č. j. 39 Co 84/99, 85/99-274, tak, že rozsudek městského soudu se ve výroku, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k žalovanému městu P., a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 1. 10. 1998, č. j. 14 C 133/90-230, ve výroku týkajícím se tohoto žalovaného, zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací Obvodnímu soudu pro Prahu 8 k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně A) a B) se domáhaly náhrady škody uvedením rodinného domu v P. , N.T. 51, postaveného na parcele č. 917 k. ú. L., jehož jsou podílovými spoluvlastnicemi, do původního stavu. Škoda na domě, kterou žalobkyně zjistily počátkem srpna roku 1987, jim měla vzniknout v důsledku nadměrného zatížení ulice, v níž se dům nachází, těžkou nákladní dopravou během výstavby R. ú. n.

B., realizované V. m. P. (posléze V. ú. s. P.) jako investorem, P. s. P., š. p. jako dodavatelem a Z., s. p. jako projektantem stavby. Žalobkyně v průběhu řízení vzaly zpět žalobu proti Z., s. p. a proti V. ú. s. P. a se souhlasem soudu rozšířily žalobu proti nástupnickým organizacím P. s. P., š. p. [žalování 2) – 13)], a proti m. P., jako právnímu nástupci V. ú. s. P. (V. m. P.).

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 23. 3. 1995, č. j. 14 C 133/90-103, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 15. 1. 1997, č. j. 14 C 133/90-135, uložil žalovaným P. P., S. P., S., D. a m. a P. s. – g. k., společně a nerozdílně provést na rodinném domě žalobkyň stavební úpravy uvedené ve výroku žalobního návrhu. Proti žalované V. ú. s. P. soud řízení zastavil a proti žalovanému m. P. žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že původní investor – V. ú. s. P. ke dni rozhodnutí již neexistovala s tím, že do jejích práv a povinností vstoupilo m. P., které bylo podle hospodářské smlouvy zároveň odběratelem stavebních prací stavby R. ú. B. od dodavatele P. s. P. K žádosti žalované V. ú. s. P. o povolení přepravní trasy v souvislosti s výstavbou bylo rozhodnutím odboru dopravy tehdejšího Národního výboru města P. ze dne 16. 7. 1986, č. j. OD-2/6780/86/No, povoleno „užívání veřejných komunikací nad obvyklou míru vlivem zvýšené intenzity tohoto druhu dopravy“, a to kromě jiného i v části ulice N. T. Podle znaleckého posudku P. R., znalce z oboru stavebnictví se zvláštní specializací na stavební konstrukce a statiku, vedl provoz těžkých nákladních automobilů ke škodě na domě žalobkyň. Zvýšenými dynamickými účinky automobilové dopravy totiž dochází k otřesům a ke vzniku mikroskopických trhlinek ve všech konstrukcích objektů; v daném případě došlo k sednutí základů a potrhání základového zdiva proto, že poškozený objekt žalobkyň je založen pouze v úrovni terénu, protože výstavba změnila vlhkostní poměry v podzákladí a snížila únosnost půdy při současném zvýšeném dynamickém zatížení a protože následkem nevhodně provedené komunikace je v ulici stále zvýšená hladina spodní vody. Soud dovedl, že za škody na domě žalobkyň odpovídají společně a nerozdílně právní nástupci původního dodavatele stavby, kterým byly P. s. P., š. p., podle ustanovení § 420 obč. zák. a ohledně m. P. dospěl soud k závěru, že za způsobenou škodu neodpovídá.

Tento rozsudek byl usnesením Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 1998, č. j. 39 Co 402/97, 403/97-159, zrušen jako nepřezkoumatelný a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení s odůvodněním, že je třeba zabývat se tím, zda jsou žalobkyně spoluvlastnicemi předmětného domu, ujasnit okruh účastníků a poté náležitě zjistit skutkový stav v otázce, zda vůbec vznikla škoda, zda její náhrada uvedením v předešlý stav je možná a účelná a kdo ze žalovaných a jakým způsobem porušil právní povinnost za situace, kdy využívání komunikace bylo povoleno správním rozhodnutím. Odvolací soud vytkl soudu prvního stupně procesní pochybení, spočívající v tom, že ačkoliv původně druhý žalovaný, P. s. P., š. p., zanikl a žalobkyně rozšířily návrh proti dvanácti novým státním podnikům, soud prvního stupně ohledně těchto subjektů nečinil žádný procesní úkon a nakonec v rozsudku rozhodl vůči pěti z nich, takže opomenul rozhodnout vůči zbývajícím sedmi.

Obvodní soud pro Prahu 8, poté, co zastavil řízení proti žalovanému A. a. Y., s. p., a po doplnění řízení ve věci znovu rozhodl částečným a mezitímním rozsudkem ze dne 1. 10. 1998, č. j. 14 C 133/90-230, kterým určil, že žaloba je po právu proti žalovanému m. P., řízení proti žalovanému I., š. p. M. zastavil, žalobu proti žalovaným 2) – 4) a 6) – 13) zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. V otázce pasivní legitimace žalovaných vyšel ze zjištění, že na m. P. přešla práva a povinnosti z V. m. P. (V. ú. s. P.), která byla usnesením zastupitelstva m. P. ze dne 3. 9. 1992, č. 19/4, zrušena, a došlo k převodu vlastnictví do majetku m. P. V důsledku univerzální sukcese tak došlo k procesnímu nástupnictví. Soud dále zjistil, že práva a povinnosti bývalého státního podniku P. s. P., vyplývající z jeho stavební činnosti na území m. P., přešla do nově založeného státního podniku P. P., jehož právním nástupcem se dále stala P. P., a.s. Ze znaleckého posudku P. R., dovedl, že ke škodě na

rodinném domě žalobkyně došlo vlivem nadměrného zatížení přilehlé místní komunikace těžkou dopravou pro staveniště R. ú. B., které bylo povoleno správním rozhodnutím, zejména rozhodnutím Odboru dopravy NV m. P. ze dne 16. 7. 1986 ve prospěch V. m. P. (V. ú. s. P.). Soud za použití § 8 zák. č. [135/1961](#) Sb. (silničního zákona) a § 11 odst. 6 prováděcí vyhl. č. [35/1984](#) Sb., ve spojení s § 135 zák. č. [50/1976](#) Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále též jen „stavební zákon“), dospěl k závěru, že žalovanému 1) vznikla povinnost uvést sousední stavbu do původního stavu, resp. poskytnout jejímu vlastníku, tedy žalobkyním A) a B), náhradu podle obecných předpisů o náhradě škody. Proti ostatním žalovaným žalobu zamítl z důvodu nedostatku pasivní legitimace.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 8. 1999, č. j. 39 Co 84/99, 85/99-274, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil, ve výroku o zastavení řízení proti žalovanému 5) jej zrušil, a vrátil věc v tomto rozsahu soudu prvního stupně k dalšímu řízení, zamítl návrh žalovaného 1) na připuštění dovolání a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Podle odvolacího soudu je nepochybné, že žalované m. P. je právním nástupcem původně žalované V. m. P. (později V. ú. s. P.), zrušené ke dni 31. 12. 1992, přičemž veškerá práva a závazky tímto dnem přešly podle § 31 odst. zák. č. [576/1990](#) Sb. právě na m. P. jako na zřizovatele. Vzhledem k tomu, že šlo o jednání právem povolené, a chybí zde znak protiprávnosti jakožto jeden z předpokladů odpovědnosti za škodu podle občanského zákoníku, odvolací soud dovodil odpovědnost žalované za škodu podle předpisů správního práva (§ 135 odst. 2 zák. č. [50/1976](#) Sb.). Soud prvního stupně tedy správně rozhodl, že žaloba proti žalovanému 1) je co do základu po právu, a zbývající žalovaní nejsou pasivně legitimováni. Návrh žalovaného 1) na připuštění dovolání odvolací soud zamítl s tím, že otázka právního nástupnictví V. m. P. (V. ú. s. P.), ani otázka odpovědnosti žalovaného 1) vyplývající z § 135 odst. 2 stavebního zákona, není takovou právní otázkou, jejíž výklad by nebyl v judikatuře ustálen, nebo jejíž posouzení by bylo odlišné oproti konstantní judikatuře.

Proti tomuto rozsudku podalo žalované město P. dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. a které odůvodňuje podle § 241 odst. 3 písm. c) a d) o.s.ř. Podle dovolatele z usnesení 19. zasedání zastupitelstva m. P. ze dne 3. 9. 1992 č. 19/4, které provádí usnesení ze dne 27. 8. 1992, č. 685, vyplývá, že práva a povinnosti z VHMP - posléze VÚS P. přecházejí ke dni 30. 9. 1992 na I. P.; na tom nic nemění ani zákon č. [576/1990](#) Sb., podle nějž závazky na dovolatele přejít nemohly. Žalovaný 1) proto neodpovídá za závazky VÚS P. a skutečnost, že jeho právní nástupnictví nebylo v průběhu sporu údajně zpochybňováno, nemá žádný právní význam. Dovolatel dále vytýká soudům obou stupňů chybný výklad ustanovení § 135 stavebního zákona, který je v rozporu s § 8 odst. 2 silničního zákona. Žalovaný 1) ani jeho údajný právní předchůdce nebyli uživateli sporné komunikace, užívaly ji konkrétní subjekty realizující výstavbu příslušného zařízení, které za škodu odpovídají. Odvolací soud se nevypořádal ani s námitkou promlčení nároku a protože podle dovolatele jsou rozsudky soudů obou stupňů nepřezkoumatelné, navrhuje, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalobkyně A) a B) ve svém vyjádření k dovolání namítly, že dovolatelem položená první otázka není způsobilá k přezkoumání v dovolacím řízení a nezahrnuje řešení žádné právní otázky. Pokud jde o druhou otázku, nejde o právní otázku v judikatuře neustálenou, nebo oproti konstantní judikatuře odlišně posuzovanou a žalobkyně se ztotožňují s jejím řešením odvolacím soudem. Žalobkyně proto navrhy, aby dovolací soud dovolání žalovaného 1) odmítl.

Vzhledem k ustanovení části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) dovolání projednal a rozhodl o něm podle dosavadních předpisů, (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. 1. 2001 - dále jen „o.s.ř.“). Po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou - účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání, neboť pouze z podnětu dovolání, které je přípustné, lze přezkoumat jeho důvodnost (hodnotit z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správnost napadeného rozhodnutí).

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Dovolání je přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu (s výjimkou rozsudků, kterými bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není), jestliže trpí vadami uvedenými v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. Dovolání je přípustné též proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé [§ 238 odst. 1 písm. a) o.s.ř.]. Dovolání je též přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 238 odst. 1 písm. b) o.s.ř.].

V dané věci o přípustnost dovolání podle ustanovení § 238 odst. 1 písm. b) o.s.ř. jít nemůže, neboť soud prvního stupně sice podruhé rozhodl ve vztahu k žalovanému 1) jinak, avšak ve své úvaze nebyl omezen zrušovacím rozhodnutím odvolacího soudu. Důvodem zrušení předchozího rozhodnutí totiž byla jeho nepřezkoumatelnost a nedostatek skutkových zjištění, přičemž odvolací soud nezavázal soud prvního stupně právním názorem ve smyslu ustanovení § 226 o.s.ř.

Dovolání je rovněž přípustné proti rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu (§ 239 odst. 1 o.s.ř.). Podle § 239 odst. 2 o.s.ř. nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku nebo před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam.

Dovolání podle § 239 odst. 2 o.s.ř. je přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právních otázek (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění, přípustnost dovolání nezakládají) a jde-li zároveň o otázku zásadního významu. Právním posouzením věci se rozumí činnost soudu, při níž aplikuje konkrétní právní normu na zjištěný skutkový stav, tedy dovozuje ze skutkového zjištění (skutkové podstaty), jaká mají účastníci podle příslušného právního předpisu práva a povinnosti. Při aplikaci práva jde tedy o to, zda byl použit správný právní předpis a zda byl také správně vyložen.

Dovoláním lze proto uplatnit pouze dovolací důvod podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. - nesprávné právní posouzení věci (vady řízení uvedené v ustanovení § 237 o.s.ř. lze jako dovolací důvod uplatňovat bez ohledu na to, zda odvolací soud vyhověl návrhu na připuštění dovolání či nikoliv).

Ačkoliv dovolatel výslovně odkazuje též na dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř. (rozhodnutí vychází ze skutkových zjištění, která nemají v podstatné části oporu v provedeném dokazování), z obsahu dovolání je zřejmé, že konkrétní námitky odpovídající tomuto dovolacímu důvodu nevznáší; ostatně by šlo o nezpůsobilý dovolací důvod, který přípustnost dovolání podle § 239 odst. 2 o.s.ř. nemůže založit.

Jestliže se přípustnost dovolání podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř. odvíjí od podmínky, že odvolací soud nevyhověl návrhu účastníka, aby dovolání bylo připuštěno, musí se i uplatněný dovolací důvod (z hlediska jeho věcného vymezení) týkat řešení právě těch právních otázek, které odvolací soud - oproti návrhu účastníka, pokud právní otázky konkretizuje - odmítl pokládat za zásadně významné. V dovolacím řízení, v němž je podle § 242 odst. 3 o.s.ř. dovolací soud - s výjimkou vad v tomto ustanovení uvedených - vázán uplatněným dovolacím důvodem, se pak mohou tyto právní otázky stát skutečným předmětem přezkumu pouze tehdy, když dovolatel jejich posouzení odvolacím soudem napadl, resp. když v dovolání zpochybnil řešení, která ve vztahu k nim odvolací soud přijal.

Logicky pak platí, že jen s posouzením těchto právních otázek (to jest otázek objektivně otevřených přezkumu, které současně dovolatel fakticky dovoláním napadl), je dovolací soud povolán spojovat závěr, že potvrzující rozsudek odvolacího soudu má ve smyslu § 239 odst. 2 o.s.ř. po právní stránce zásadní význam.

Z uvedeného vyplývá, že spatřoval-li sám dovolatel v odvolacím řízení zásadní význam rozhodnutí odvolacího soudu v řešení konkrétně vymezené právní otázky, ve vztahu k níž navrhl, aby dovolání bylo připuštěno, a odvolací soud tomuto návrhu nevyhověl, jsou hranice možného dovolacího přezkumu objektivně určeny toliko zněním uvedené právní otázky. Dovolání podané z důvodu nesprávného posouzení jiné právní otázky je nepřipustné bez ohledu na to, zda z hlediska řešení této jiné otázky by napadené rozhodnutí mohlo mít po právní stránce zásadní význam.

Z obsahu spisu se podává, že žalovaný 1) v odvolacím řízení navrhl připuštění dovolání k posouzení otázky právního nástupnictví V. m. P. (V. ú. s. P.) a otázky odpovědnosti žalovaného 1) vyplývající z § 135 odst. 2 stavebního zákona. Z toho vyplývá, že ohledně otázky promlčení nároku, jejíž posouzení odvolacím soudem dovolatel rovněž v dovolání napadá, návrh na připuštění dovolání chybí a nejsou tak splněny předpoklady přípustnosti dovolání podle § 239 odst. 2 o.s.ř.

O rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadního významu jde nejen tehdy, jestliže odvolací soud posuzoval právní otázku, která v projednávané věci měla pro rozhodnutí ve věci zásadní význam (tedy nejde o posouzení takové právní otázky, která pro rozhodnutí soudu nebyla určující). Rozhodnutí odvolacího soudu musí současně mít po právní stránce zásadní význam z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (mající obecný dopad na případy obdobné povahy). Rozhodnutí odvolací soudu má z tohoto pohledu zásadní význam zpravidla tehdy, jestliže řeší takovou právní otázku, která judikaturou vyšších soudů, tj. dovolacího soudu (dříve soudu rozhodujícího o stížnosti pro porušení zákona) a odvolacích soudů nebyla vyřešena nebo jejíž výklad se v judikatuře těchto soudů dosud neustálil (vyšší soudy při svém rozhodování řeší takovou otázku rozdílně, takže nelze hovořit o ustálené judikatuře), nebo jestliže odvolací soud posoudil určitou právní otázku jinak, než je řešena v konstantní judikatuře vyšších soudů. Za otázku zásadního právního významu však nelze považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí řešena v souladu s ustálenou judikaturou.

Přípustnost dovolání podle § 239 odst. 2 o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam; přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam skutečně má.

Z hlediska výše citovaných kritérií, podle nichž odvolací soud posuzuje přípustnost dovolání ve smyslu § 239 odst. 2 o.s.ř., nelze přiznat zásadní právní význam otázce právního nástupnictví V. m. P. (V. ú. s. P.).

Podle § 31 odst. 3 zákona č. [576/1990](#) Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění zákonů č. [579/1991](#) Sb., č. [166/1992](#) Sb. a č. [321/1992](#) Sb. (tj. ve znění účinném do 31. 12. 1992), k rozdělení, sloučení případně splnutí rozpočtové nebo příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, v němž též určí, v jakém rozsahu přecházejí práva a závazky na nové, popřípadě přejímající organizace. Podle odstavce 4 tohoto ustanovení rozpočtové nebo příspěvkové organizace zanikají, mimo případy uvedené v odstavci 3, též zrušením. V tomto případě zanikají dnem uvedeným v rozhodnutí o zrušení. Práva a závazky zrušené organizace přecházejí dnem zániku na zřizovatele.

Podle § 36 odst. 1 písm. d) zákona č. [367/1990](#) Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákonů č. [439/1991](#) Sb., č. [485/1991](#) Sb., č. [553/1991](#) Sb. a č. [302/1992](#) Sb. (tedy ve znění účinném do 26. 10. 1992) obecnímu zastupitelstvu je vyhrazeno rozhodovat o založení, zřízení nebo zániku právnických osob nebo zařízení. Podle § 45 písm. b) tohoto zákona obecní rada plní vůči právnickým osobám a zařízením založeným nebo zřízeným obecním zastupitelstvem úkoly zakladatele a zřizovatele podle zvláštních předpisů.

Rozpočtové a příspěvkové organizace podle uvedené právní úpravy zanikají rozdělením, sloučením či splnutím s tím, že do jejich práv a povinností vstupuje nový subjekt, případně zrušením bez právního nástupce v podobě jiné organizace a tím přecházejí stávající práva a povinnosti na zřizovatele. V rámci města P. o tom rozhoduje zastupitelstvo [podle návětí § 24 zákon č. [418/1990](#) Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. [439/1991](#) Sb. (tedy ve znění účinném do 31. 12. 1992) zastupitelstvo m. P. vykonává pravomoci svěřené obecnímu zastupitelstvu podle § 36 a 36a zákona č. [367/1990](#) Sb.].

V posuzované věci vycházel odvolací soud ze zjištění (skutkové závěry nejsou vzhledem k přípustnosti dovolání předmětem dovolacího přezkumu), že usnesením zastupitelstva m. P. ze dne 3. 9. 1992 byla V. ú. s. P. zrušena ke dni 31. 12. 1992, a dovedl, že její práva a závazky přešly dnem zániku na zřizovatele, kterým je obec m. P. Z obsahu usnesení rady zastupitelstva m. P. ze dne 27. 8. 1992, jehož se dovolatel dovolává, sice vyplývá souhlas tohoto orgánu se sloučením V. P. s příspěvkovou organizací I. P., avšak usnesení rady zastupitelstva není rozhodnutím zřizovatele, který je oprávněn o zániku subjektu rozhodnout. O zrušení V. P. s přechodem práv a povinností na zřizovatele rozhodlo zastupitelstvo, do jehož pravomoci takové rozhodnutí patří (s obsahem usnesení ze dne 3. 9. 1992 koresponduje i jeho příloha č. 2 - důvodová zpráva, v níž se pod bodem II. 1. jednak odkazuje na ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. [576/1990](#) Sb., jednak se v ní výslovně se počítá s tím, že veškerá práva a povinnosti včetně práv vlastnických přejdou na město P.). Rozhodnutí rady přitom nemůže být ve vztahu k usnesení zastupitelstva ani usnesením prováděcím, jak tvrdí

dovatel, neboť je s ním obsahově v rozporu a kromě toho mu časově předchází. Z toho všeho je zřejmé, že odvolací soud otázku právního nástupnictví po V. P. posoudil správně a v souladu s citovanými zákonnými ustanoveními.

Odvolací soud dovedl odpovědnost dovolatele za škodu s poukazem na ustanovení § 135 stavebního zákona. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení pro uskutečnění stavby nebo její změny a pro provedení nezbytných úprav, udržovacích nebo zabezpečovacích prací a pro odstranění stavby a informačních, reklamních a propagačních zařízení může stavební úřad uložit těm, kteří mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům či stavbám, aby trpěli provedení prací ze svých pozemků nebo staveb. Podle odstavce 2 ten, v jehož prospěch uložil stavební úřad opatření podle odstavce 1, je povinen dbát, aby co nejméně rušil užívání sousedních pozemků nebo staveb a aby prováděnými pracemi nevznikly škody, kterým je možno zabránit; po skončení je povinen uvést sousední pozemek nebo stavbu do původního stavu, a není-li to možné nebo hospodářsky účelné, poskytnout jejímu vlastníku náhradu podle obecných předpisů o náhradě škody.

Ustanovení § 135 stavebního zákona umožňuje přijmout taková opatření, aby stavebník mohl realizovat stavbu, tj. provádět příslušné stavební práce i za přiměřeného využití pozemků či staveb sousedních. Je proto na základě rozhodnutí stavebního úřadu oprávněn vstoupit na cizí pozemek a odtud provádět stavební úkony. V takovém případě nese objektivní odpovědnost za škodu vzniklou tím, že pozemek neuvede do původního stavu. Povinnost uvést sousední pozemek nebo stavbu do původního stavu (resp. poskytnout náhradu škody podle obecných předpisů) podle § 135 odst. 2 stavebního zákona, se tedy vztahuje k případům předvídaným v ustanovení § 135 odst. 1 a může být uložena jen za situace, kdy dojde k poškození pozemku či stavby, jejichž vlastník (subjekt s obdobným právním titulem) je podle opatření stavebního úřadu povinen strpět provedení prací ze svého pozemku, sousedícího se stavbou.

Žalobkyně A) a B) se domáhají náhrady škody vzniklé na jejich domě provozem těžké nákladní dopravy zvýšené intenzity po silniční komunikaci přiléhající k pozemku žalobkyň a vedoucí ke staveništi, která byla povolena rozhodnutím příslušného státního orgánu. Jestliže silniční komunikace sama nebyla místem uskutečnění stavby a nebylo ani zjištěno (žalobkyně nic takového ani netvrdí), že by při stavbě R. ú. byl užíván k provedení prací jejich dům či pozemek, na němž se nachází, ani že by žalobkyním bylo v té souvislosti uloženo omezení vlastnického práva ve prospěch stavebníka podle § 135 odst. 1 stavebního zákona, nelze v daném případě odpovědnost podle ustanovení § 135 odst. 2 stavebního zákona dovozovat.

Podle § 868 obč. zák. ve znění zák. č. [509/1991](#) Sb., pokud dále není uvedeno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní vztahy vzniklé před 1. lednem 1992; vznik těchto právních vztahů, jakož i nároky z nich vzniklé před 1. lednem 1992 se však posuzují podle dosavadních předpisů.

Nárok žalobkyň na náhradu škody způsobené v roce 1987 je proto třeba posuzovat podle dosavadních předpisů, tedy podle zákona č. [40/1964](#) Sb., ve znění zákonů č. [58/1969](#) Sb., č. [146/1971](#) Sb., č. [131/1982](#) Sb. a č. [137/1982](#) Sb. (dále jen OZ).

Odvolací soud správně dovedl, že činnost žalované, která byla zjištěna jako příčina vzniku škody,

byla činností povolenou a tedy nikoliv protiprávní ve smyslu ustanovení § 421 OZ. Vzhledem k nesprávnému právnímu názoru o odpovědnosti žalované podle § 135 odst. 2 stavebního zákona nezvažoval, zda v takovém případě nemůže jít o některý typ tzv. odpovědnosti objektivní, u níž je namísto porušení právní povinnosti předpokladem odpovědnosti kvalifikovaná skutečnost, která nemusí být v rozporu s právem.

Podle § 432 OZ za škodu vyvolanou povahou provozu zvláště nebezpečného odpovídá provozovatel stejně jako provozovatel dopravního prostředku.

Odpovědnost za škodu podle tohoto ustanovení je odpovědností založenou na principu objektivním, jejíž základ tvoří kvalifikovaná událost, nikoli zaviněné porušení právní povinnosti. Podmínkou je, že škoda vyplývá z povahy provozu zvláště nebezpečného, tedy že se projeví zvláštní vlastnosti provozu, kterými se projevuje v okolním světě jeho nebezpečnost a které jsou zároveň objektivně způsobivé vyvolat škodu na zdraví, majetku a jiných hodnotách u třetích osob. Je-li mezi vzniklou škodou, jejíž náhrada je požadována, a povahou provozu (jeho nebezpečností) příčinná souvislost, je to důvodem vzniku objektivní odpovědnosti podle § 432 OZ.

Občanský zákoník sám definici provozu zvláště nebezpečného neobsahuje, neboť jde o pojem relativní, který je třeba vykládat vždy vzhledem ke konkrétním okolnostem. Za provoz zvláště nebezpečný se považuje takový provoz, s jehož realizací je spojena možnost zvýšeného nebezpečí vzniku závažných škod. Jde především o provozy, kde dochází k využívání těch přírodních sil, pro něž je typické, že i při zachování veškeré potřebné péče a s využitím všech poznatků vědy a techniky nejsou plně ovladatelné a kontrolovatelné, takže z procesu jejich využití hrozí pro okolí zvýšené a zpravidla přímé nebezpečí vzniku škod. Zdrojem zvýšeného nebezpečí mohou však být i věci, jejichž běžné užívání obvykle nezvyšuje škodlivý vliv na okolí, avšak za určitých podmínek se mohou projevit vedlejší účinky, s nimiž je spojen vysoký stupeň pravděpodobnosti vyvolání újmy.

Platí tedy, že vedle provozů, které jsou zvláště nebezpečné absolutně, tj. vždy a za všech okolností, může být zvláště nebezpečným i takový konkrétní provoz, který sice obecně vzato (obvykle) zvláště nebezpečný není, avšak v daných podmínkách není plně ovladatelný z hlediska následků, které může vyvolat, a je tak zdrojem zvýšeného nebezpečí vzniku vážných škod ve svém okolí. Zvýšené riziko vzniku škod může spočívat i v konkrétních podmínkách, za nichž je takový provoz realizován. Provoz téhož zařízení v určitých podmínkách může totiž mít vedlejší účinky, které jsou ovladatelné při relativně nízkém riziku, zatímco v jiných podmínkách mohou být tyto účinky ovladatelné při vysokém stupni nebezpečí vyvolání újmy (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31. 5. 1983, sp. zn. 1 Cz 13/83, publikovaný pod č. 24 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1986, a rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 10. 1995, sp. zn. 6 Cdo 52/94, publikovaný v časopise Právní rozhledy 2/1996).

V posuzovaném případě bylo zjištěno (dovolatel správnost skutkových zjištění nenapadá), že škoda na domu žalobkyň spočívala zejména v „sednutí základů a potrhání základového zdiva“. Tyto účinky byly vyvolány provozem těžkých nákladních automobilů dopravujících materiál na stavbu R. ú. na B. (zvýšenými dynamickými účinky automobilové dopravy) ulicí, v níž se dům nachází, a to po komunikaci, jež k tomu nebyla uzpůsobena, přičemž výstavba změnila vlhkostní poměry v podzákladí a snížila únosnost půdy při současném zvýšeném dynamickém zatížení; následkem nevhodně provedené komunikace je v ulici stále zvýšená hladina spodní vody.

Odvolací soud nárok žalobkyně z hlediska ustanovení § 432 OZ nezkoumal a nezabýval se tím, zda provozem zvláště nebezpečným ve vztahu k domu žalobkyň mohou být i pravidelné a opakované průjezdy těžkých stavebních a nákladních mechanismů způsobující nadměrné zatížení pozemní komunikace, jejíž stavebnětechnický stav není takovému namáhání uzpůsoben.

Z uvedeného vyplývá, že rozhodnutí odvolacího soudu rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci, takže z hlediska dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř. není správné; Nejvyšší soud proto rozsudek odvolacího soudu zrušil (§ 243b odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř.). Vzhledem k tomu, že stejnými vadami, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, trpí i rozsudek soudu prvního stupně, byl i tento rozsudek zrušen a věc byla vrácena Obvodnímu soudu pro Prahu 8 k dalšímu řízení (§ 243b odst.2 věta druhá o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zpráva o vztazích](#)
- [Zákaz konkurence](#)
- [Vypořádací podíl v bytovém družstvu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Základní kapitál](#)